

„Inferiornost“ filosofické

Slavomil Daněk kdysi napsal poměrně krátký text o „problému náboženského inferiornosti“. Podobně – a možná s ještě větším oprávněním – by bylo možno psát o problému filosofického inferiornosti. První otázka: jaký specifický smysl má řeč o náboženském inferiornosti ve světle kdysi Platónem formulovaného či spíše jen pojmenovaného napětí a rozporu mezi filosofií pravou (orthé filosofía) a nepravou (nejspíš pseudé filosofía)? Existuje vůbec nějaké filosofické inferiornost? Jsem nakloněn názoru, že pro filosofii jsou jistě některé „věci“ resp. okruhy problému důležitější a jiné méně důležité, ale „inferiornost“ v plném slova smyslu vlastně není nic. Zejména nikdy definitivně – časem se kontexty mohou změnit natolik, že pomíjené problémy mohou náhle nabýt povahu důležitou až akutní. – To však vrhá zpět světlo na ono Daňkem tematizované inferiornost náboženské (eventuelně teologické, jak to možná Daněk také míní). Pro teologii (přinejmenším novodobou a zejména současnou) by nemělo být nic považováno za něco subalterního nebo dokonce inferiorního, rozumíme bez ohledu na kontext; v tom se po mém soudu teologie filosofii podobá. Ale jsou věci důležitější a méně důležité, a v mém chápání samo náboženství a religiozita by – přinejmenším v naší době a možná v nejbližší budoucnosti – mohly být právem považovány za teologicky cosi okrajového, možná dokonce inferiorního.

(Písek, 130424–1.)